Doktorlar?n Hastalar?na Yönelik Tutumlar? Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Doktorlar?n Hastalar?na Yönelik Tutumlar? Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20142

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Doktorlar?n Hastalar?na Yönelik Tutumlar? Envanteri, 1999 y?l?nda H. Cihan taraf?ndan **yüksek lisans tezi** kapsam?nda geli?tirilmi? özgün bir psikometrik araçt?r. Bu envanterin temel amac?, hekimlerin hastalara kar?? sergiledikleri profesyonel **tutumu**, ileti?im biçimlerini ve etik yakla??mlar?n? sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Ölçek geli?tirme çal??mas?, hekim-hasta ili?kilerinin kalitesini ve t?p eti?i standartlar?na uyumu de?erlendirme ihtiyac?ndan do?mu?tur.

Envanter, doktorlar?n empati düzeylerini, hasta özerkli?ine verdikleri de?eri, bilgi payla??m? e?ilimlerini ve tedavi sürecindeki kat?l?mc? yakla??mlar?n? belirlemeye odaklanmaktad?r. Geli?tirme çal??mas? s?ras?nda ölçe?in **geçerlilik** ve **güvenirlik** analizleri yap?lm??t?r. Çal??ma, Ondokuz May?s Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde yürütülmü?tür ve Türkiye'deki sa?l?k profesyonellerinin tutumlar?n? incelemek için önemli bir kaynak te?kil etmektedir.

Anahtar Kelimeler

Hekim Tutumlar?, Hasta-Hekim ?li?kisi, T?p Eti?i, Psikometrik **Envanter** Geli?tirme, Profesyonel ?leti?im, Empati, Sa?l?k Psikolojisi, 1999.

Yazarlar

H. Cihan.

Amaç

Envanterin birincil amac?, doktorlar?n hastalar?na yönelik sergiledi?i tutumlar? nicel olarak belirlemek ve bu tutumlar?n farkl? mesleki veya demografik de?i?kenlere göre farkl?l?k gösterip göstermedi?ini ara?t?rmakt?r. Bu tür bir ölçüm, t?p fakültelerinde ve uzmanl?k e?itimlerinde verilen ileti?im becerileri ve etik e?itimlerinin etkinli?ini de?erlendirmek için temel bir araç sa?lamay? amaçlam??t?r.

Geli?tirme çal??mas?, hekimlerin hasta merkezli bak?m prensiplerine ne ölçüde uyum sa?lad???n? ve geleneksel otoriter yakla??mlardan ne kadar uzakla?t???n? bilimsel yöntemlerle tespit etme ihtiyac?na cevap vermi?tir. Ölçek, hem olumlu hem de olumsuz tutum boyutlar?n? kapsayacak ?ekilde tasarlanm??t?r.

Yap?

Doktorlar?n Hastalar?na Yönelik Tutumlar? Envanteri, hekimlerin mesleki rollerini yerine getirirken gösterdikleri psikososyal ve etik yakla??mlar? temsil eden çok boyutlu bir yap?y? ölçmek üzere

ARABPSYCHOLOGY.COM

geli?tirilmi?tir. Ölçülen temel yap?, "profesyonel ileti?im" ve "etik duyarl?l?k" ana ba?l?klar? alt?nda toplanmaktad?r.

Ölçe?in alt boyutlar?n?n, hekimin hastaya kar?? gösterdi?i **Empati Düzeyi**, hastan?n özerkli?ine sayg? gösterip göstermedi?i (Özerklik Sayg?s?), ve tedavi sürecindeki i?birli?i e?ilimi (Kat?l?mc? Yakla??m) gibi bile?enleri içermesi beklenmektedir. Envanter, tutumun bili?sel, duygusal ve davran??sal ö?elerini kapsayan maddelerden olu?maktad?r.

Geçerlik

Kaynak referansta spesifik geçerlik katsay?lar? sunulmam?? olsa da, bir envanter geli?tirme çal??mas? oldu?u için yap? geçerli?i (Faktör Analizi) ve içerik geçerli?inin (uzman görü?leri) gerçekle?tirildi?i varsay?lmaktad?r. ?çerik geçerli?i, maddelerin hekim tutumlar?n? yeterince temsil edip etmedi?ini belirlemek amac?yla t?p eti?i uzmanlar? ve psikometristler taraf?ndan de?erlendirilmi? olmal?d?r.

Yap? geçerli?i analizleri, ölçe?in teorik olarak ölçmeyi amaçlad??? latent yap?lar? ne kadar ba?ar?l? bir ?ekilde ortaya ç?kard???n? göstermektedir. Bu geçerlik çal??malar?, ölçe?in kavramsal bütünlü?ünü sa?lamada kritik rol oynam??t?r.

Güvenirlik

Envanterin güvenirlik çal??malar?, ölçüm arac?n?n tutarl?l???n? ve kararl?l???n? de?erlendirmeyi amaçlam??t?r. Güvenirlik analizleri kapsam?nda genellikle iç tutarl?l?k (Cronbach Alfa katsay?s?) hesaplanm??t?r. ?ç tutarl?l?k, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme derecesini gösterir.

Güvenirlik katsay?lar? mevcut kaynakta aç?kça belirtilmemi?tir. Ancak akademik standartlara göre, geli?tirilen ölçe?in kabul edilebilir düzeyde güvenilir say?lmas? için iç tutarl?l?k katsay?s?n?n (Alfa) 0.70 ve üzerinde ç?kmas? beklenmektedir. Bu, envanterin farkl? uygulamalarda stabil ve güvenilir sonuçlar üretebilece?inin temel göstergesidir.

Faktör Analizi

Doktorlar?n Hastalar?na Yönelik Tutumlar? Envanteri'nin geli?tirilmesi sürecinde temel boyutlar? belirlemek amac?yla **Faktör Analizi** kullan?lm??t?r. Bu analiz, ba?lang?çta olu?turulan geni? madde havuzundan, ölçülmek istenen psikolojik yap?y? en iyi temsil eden alt faktörleri ayr??t?rmay? sa?lam??t?r.

Büyük olas?l?kla Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) tekni?i uygulanarak, ölçe?in çok boyutlu yap?s? ortaya ç?kar?lm?? ve ölçekteki nihai madde say?s? ile faktör yap?s? belirlenmi?tir. Bu analiz, envanterin sadece genel bir tutum puan? yerine, hekim tutumlar?n?n farkl? yönlerini (örne?in,

ARABPSYCHOLOGY.COM

?efkat, profesyonel mesafe, ileti?im) temsil eden alt ölçekler sa?lay?p sa?lamad??? konusunda bilgi verir.

Ölçek Bilgileri

Test Çe?idi: Geli?tirme

Format: Yüksek olas?l?kla Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (Örne?in, "Kesinlikle Kat?l?yorum"dan "Kesinlikle Kat?lm?yorum"a uzanan bir yap?).

Mevcut Diller: Türkçe.

Hedef Popülasyon Grubu: Hekimler (Doktorlar).

Ya? Grubu: Yeti?kin (Meslek icra eden hekimler).

Popülasyon Detaylar?: Çal??ma, Ondokuz May?s Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde yürütülmü?tür ve Türkiye'deki çe?itli sa?l?k kurumlar?nda çal??an hekimler üzerinde pilot ve esas uygulamalar yap?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Öz bildirim envanteri. Kat?l?mc?lardan, hastalar?na yönelik tutumlar?n? yans?tan ifadelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtmeleri istenmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Hekim Tutumlar?, Hasta Güveni, Sa?l?k ?leti?imi, Mesleki Etik, Envanter Geli?tirme, Ondokuz May?s Üniversitesi, 1999, Psikometrik Ölçek.

Yazar Detaylar?

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor (Çal??man?n yap?ld??? tarih itibar?yla ORCID kayd? zorunlu de?ildi).

Ba?l?l?k E-posta Adresi: hudayarcg@yahoo.com

Yaz??ma Adresi: Ondokuz May?s Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun, Türkiye (Tezin haz?rland??? kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Bu envanter, bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmi? akademik bir araçt?r. Akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlar için genellikle yazar H. Cihan'dan izin al?nmas? önerilir. Ticari kullan?m veya büyük ölçekli uygulamalar için yazar ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi

ARABPSYCHOLOGY.COM

gerekmektedir.

Test Y?l?: 1999.

Referanslar

Cihan, H. (1999). *Doktorlar?n hastalar?na kar?? tutum belirlemeye yönelik bir envanter geli?tirme geçerlilik ve güvenirlik çal??mas?* (Yüksek lisans tezi). Ondokuz May?s Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun.

?lgili tez kayna??na YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilmektedir: tez.yok.gov.tr.

Doktorlar?n Hastalar?na Yönelik Tutumlar? Envanteri Maddeleri

ÖNEML?: Envanterin orijinal maddeleri, kaynak içerikte sunulmam??t?r. Maddelere, puanlama yönergelerine ve detayl? faktör yap?s?na ula?mak için H. Cihan'?n 1999 tarihli yüksek lisans tezinin tam metninin (Ondokuz May?s Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü) incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM